

Spis treści

Wprowadzenie	9
--------------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

Małżeństwo i narzeczeństwo jako instytucja. Reguły i przebieg selekcji małżeńskiej

1. Krótka historia małżeństwa i zaręczyn – proces instytucjonalizacji i uprawomocnienia heteroseksualnych związków intymnych	21
1.1. Triumf kultury nad naturą, czyli o istocie instytucjonalizacji	25
1.2. Początki wdrażania strategii kojarzenia się par	31
1.3. Konstruowanie patriarchalnego systemu ról małżeńskich i rodzinnych przez władzę państwową i religię	39
1.3.1. Władza państwowa	39
1.3.2. Religia	48
1.4. Erozja dotychczasowego ładu instytucjonalnego i jej konsekwencje	63
2. Reguły doboru matrymonialnego i dynamika diady przedmałżeńskiej	79
2.1. Społeczne mechanizmy wyboru współmałżonka – wybrane teorie wyjaśniające selekcję matrymonialną i dynamikę diady intymnej	81
2.2. Czynniki wpływające na preferencje i wzory zawierania małżeństw	103
2.2.1. Preferencje cech indywidualnych	103
Preferowane cechy statusowe	105
Preferowane cechy w zakresie atrakcyjności fizycznej, postaw i osobowości	117
2.2.2. Wpływ instytucjonalnych układów odniesienia	124
2.2.3. Ograniczenia strukturalne rynku matrymonialnego	127
3. Gotowy scenariusz na zawiązanie małżeństwa – dane z przeszłości. Sekwencja etapów znajomości w tradycyjnym rytuale ślubnym	133
3.1. Zaloty	134
3.2. Wstępna umowa matrymonialna – zwiady	136
3.3. Zawarcie umowy matrymonialnej, czyli zmówiny i zaręczyny	140
3.4. Wieczór dziewiczy i kawalerski, ślub i wesele	149

CZĘŚĆ DRUGA

Proces zawiązywania małżeństwa i jego przeobrażenia w świetle wyników badań własnych

4. Czego nie wiemy? Założenia projektu empirycznego	159
4.1. Cel i przesłanki badań empirycznych	159
4.2. Założenia teoretyczne badań empirycznych	180
4.3. Organizacja i przebieg badań	192
5. Reguły doboru na rynku matrymonialnym i wzorce inicjowania znajomości	201
5.1. Społeczna przestrzeń doboru matrymonialnego	201
5.2. Wzory zawierania małżeństwa. Kto kogo poślubia?	220
5.3. Zawiązywanie małżeństwa a wcześniejsze doświadczenia w związkach intymnych	225
5.4. Współczesne wzorce inicjowania znajomości długoterminowej	237
Stopniowa ewaluacja, czyli znajomość emocjonalno-refleksyjna	239
Miłość od pierwszego spojrzenia, czyli znajomość afektywna	243
Łowy i zarzucanie sieci, czyli znajomość instrumentalno-instytucjonalna	245
Namowy znajomych, czyli znajomość aranżowana	246
6. Model faz rozwoju znajomości przedślubnej	247
6.1. Czas trwania znajomości prowadzącej do ślubu i przeobrażenia diady	247
6.2. Faza pierwsza: zaloty	253
6.3. Faza druga: zauroczenie i fascynacja	266
6.4. Faza trzecia: krucha stabilizacja	272
6.5. Faza czwarta: konflikty i zerwania	281
6.6. Faza piąta: wyłączość i zaufanie	292
6.7. Faza szósta: narzeczeństwo	299
6.8. Podsumowanie	322
7. Trajektorie związków intymnych a instytucja zaręczyn – typologia związków narzeczeńskich	325
7.1. Instytucja zaręczyn we współczesnym prawie cywilnym i prawie kanonicznym Kościoła rzymskokatolickiego	325
7.2. Modyfikacje tradycyjnego scenariusza oświadczyn i zaręczyn	335
7.3. Typy związków narzeczeńskich	348
7.3.1. Związki narzeczeńskie tradycyjne – aranżowane	355
7.3.2. Narzeczeństwo quasi-tradycyjne	359
7.3.3. Narzeczeństwo fasadowe	365
7.3.4. Narzeczeństwo prywatne	367
7.3.5. Antynarzeczeństwo	371
7.4. Podsumowanie – ścieżki przedmałżeńskie a proces ewaluacji partnera	375

8. Fenomen małżeństwa – kto, z kim i kiedy?	382
8.1. Kto? Portret osób decydujących się na sformalizowanie związku	382
8.2. Z kim? Przebieg znajomości a decyzja o poślubieniu partnera	400
8.3. Kiedy? Przebieg życia a decyzja o zawarciu małżeństwa	409
9. Żegnanie się ze stanem panieńskim i kawalerskim	422
9.1. Przebieg i znaczenie wieczoru panieńskiego i wieczoru kawalerskiego	422
9.2. Nasz ślub i wesele – ku destandaryzacji rytuału	433
9.2.1. Data i miejsce ślubu	433
9.2.2. Forma ślubu	438
9.2.3. Z weselem czy bez?	443
9.3. Podsumowanie.....	453
Zakończenie	461
Aneks	470
Bibliografia	475
Spis tabel i wykresów	499
Pre-wedding stories. Changes in customs and the institution of engagement (Summary)	503